

Εκκλησία και αθλητισμός - Του Πρωτοπρεσβύτερου π. Γεωργίου Βέτσου

[/ Γνώμες](#)

Η έρευνα των ιστορικών και των ανθρωπολόγων όσον αφορά τη σχέση της θρησκείας με τον αθλητισμό κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν δυνατοί δεσμοί. Στην εποχή της κλασικής Ελλάδας τόσο το αθλητικό θέαμα όσο και οι Ολυμπιακοί αγώνες πραγματοποιούνταν με σκοπό την προσφορά φόρου τιμής στους θεούς[1]. Ανάμεσα στον χριστιανισμό και τον αθλητισμό ένας απλός κοινός δεσμός είναι ότι και στους δύο χώρους ο άνθρωπος είτε ως πιστό και ενεργό μέλος της Εκκλησίας είτε ως αθλητής μαθαίνει, εκπαιδεύεται να ζει με κάποιες αρχές όπως αυτές ορίζονται στην μεν πρώτη περίπτωση από τον Τριαδικό Θεό στη δεύτερη

περίπτωση από την ίδια τη φύση και τις ανάγκες του εκάστοτε αθλήματος[2].

- Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Βέτσος, Master Θεολογίας

Οι όποιες ομοιότητες υπάρχουν μεταξύ του πιστού και του αθλητή αφορούν τον τρόπο που προσεγγίζει ο καθένας από την πλευρά του, την ίδια την ζωή και την πολλαπλότητα των εκφάνσεων της αλλά και των στόχων που τίθενται σε κάθε περίοδο, όπως ακριβώς συμβαίνει και στον χώρο του αθλητισμού, όπου ο αθλητής θέτει στόχους προσπαθεί να τους πραγματοποιήσει και μόλις το κατορθώσει θέτει τους επόμενους.

Παράλληλα η Εκκλησία με τα μυστήρια εργάζεται να καταστήσει τον άνθρωπο ένα πραγματικά κοινωνικό ον. Από την άλλη πλευρά και οι αθλητισμός οδηγεί τον άνθρωπο στην απόκτηση της εποικοδομητικής κοινωνικότητας. Κοινός παρονομαστής και των δύο χώρων είναι κατά κάποιον τρόπο η ίδια η πτυχή της τελετουργίας. Οι τελετές είναι αρκετές και παρέχουν βασικές γνώσεις για καθεμία από τις δύο προαναφερθείσες πλευρές[3]. Είναι απόλυτα συναφές το γεγονός ότι όσοι συμμετέχουν σε ομαδικά αθλήματα διαμορφώνεται μία έντονη αίσθηση κοινωνικότητας καθώς αποτελεί μέλος μιας ομάδας με κοινούς στόχους. Σε κάθε άθλημα υπάρχει ο χώρος (γήπεδο, στάδιο, κολυμβητήριο, βουνό) το οποίο μένει σταθερό, όπως ακριβώς και στην Εκκλησία ο αντίστοιχα κοινός χώρος είναι ο ναός. Παράλληλα ο αθλητισμός αποτελεί τον χώρο όπου καλλιεργείται η πειθαρχία, η υπακοή, ο σεβασμός του άλλου[4] καθώς επίσης οδηγεί στην βελτίωση των δεξιοτήτων των ανθρώπων, όπως συμβαίνει και στα μέλη της Εκκλησίας[5]. Τέλος ένα σημαντικό όφελος του αθλητισμού είναι ότι καλλιεργεί την κοινωνική συνοχή των μελών, παρόμοια με τον σύνδεσμο που δημιουργείται μεταξύ των βαπτισμένων μελών της Εκκλησίας.

Καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικό για τους νέους ανθρώπους να βρίσκονται σε χώρους που μπορούν να αλληλοεπιδρούν με σεβασμό στην ετερότητα του άλλου και να αντιλαμβάνονται το πόσο αναγκαία είναι η παρουσία του έτερου συναθλητή, ο οποίος έχει να προσδώσει σύμφωνα πάντοτε με τις δικές του δυνάμεις και χαρίσματα στο κοινό καλό της ομάδας. Ο νέος διδάσκεται μέσα από τον αθλητισμό και μπαίνει σε μία τροχιά αυτοβελτίωσης και παράλληλα σε μία πορεία καθαρά ομαδική η οποία οδηγεί τον άνθρωπο στην συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας του άλλου ανθρώπου[6], κατά παρόμοιο τρόπο, που το κάθε βαπτισμένο μέλος θα πρέπει να αντιλαμβάνεται ότι κάθε μέλος του σώματος του Χριστού είναι απαραίτητο[7].

Στην Καινή Διαθήκη γίνεται λόγος για τον αθλητισμό είτε κυριολεκτικά είτε μεταφορικά. Επίσης η έννοια αναφέρεται σε κάποια χωρία δηλώνοντας, τον σεβασμό στους κανόνες[8], την υπακοή[9], τον αυτοέλεγχο[10], το γενναίο φρόνημα[11], στο ομαδικό πνεύμα[12], τον ορισμό στόχων και την προσπάθεια για την επίτευξη τους[13]. Ο απόστολος Παύλος χαρακτηρίζει το ανθρώπινο σώμα ως «ναό θεού ζώντος»[14] και στην Α΄ προς Κορινθίους επιστολή επισημαίνει τα ακόλουθα: «οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὥς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυκτεύω, ὥς οὐκ ἀεραδέρων, ἀλλ’ ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι»[15].

Ο χριστιανισμός δέχεται τον αθλητισμό αφού είναι ο καλύτερος τρόπος για να γυμνάσει το σώμα και να είναι υγιές και πάντα με μια προοπτική εσχατολογική και όχι ως πηγή καλλιέργειας των παθών, της φιλαυτίας και του εγωισμού. Η Εκκλησία παρέχει την ευλογία της σε όσους αθλούνται και επιδοκιμάζει την ευγενή άμιλλα που καλλιεργείται μεταξύ τους γιατί αγωνίζονται παράλληλα για την αρετή, την ομαδικότητα, το σεβασμό.

Αρκετοί Πατέρες αναφέρθηκαν μέσα από τα έργα τους για το ιδεώδες του αθλητικού πνεύματος. Θεώρησαν ότι θα πρέπει κάθε αθλητής όπως και κάθε πιστός που ασκείται πρέπει να αποφεύγει τις υπερβολές και η όλη προσπάθεια και των δύο πλευρών πέρα των γενικών κανόνων έχει έναν εξατομικευμένο χαρακτήρα. Παράλληλα εναντιώθηκαν στη βεβήλωση του αθλητισμού λόγω των οικονομικών συμφερόντων, ή όταν μετατρέπονταν σε αιτία καλλιέργειας νοσηρών καταστάσεων, όπως ο Ιππόδρομος, η χυδαιότητα κάποιων θεαμάτων κ.α.. Με το πέρασμα των ετών παγιώθηκε η πρακτική της Εκκλησίας να ευλογεί τον

αθλητισμό όταν τηρείται το υγιές φρόνημα του ακόμη και στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Ο λαϊκός χαρακτήρας του αθλητισμού τονίστηκε ιδιαίτερα και για το λόγο αυτό αθλητικές διοργανώσεις συμπεριλήφθηκαν σε περιόδους εκκλησιαστικών πανηγυρισμών. Σήμερα σαφέστατα η Εκκλησία βοηθάει στην καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος και τον εντάσσει μέσα στα κατηχητικά της σχολεία, από τη στιγμή που υπάρχει η καθημερινότητα των ανθρώπων και κυρίως των νέων μέρος της οποίας είναι και οι αθλητικές δραστηριότητες[16].

Η Εκκλησία έχει υιοθετήσει μια πρακτική προσέγγισης των νέων ανθρώπων, των παιδιών χρησιμοποιώντας τον αθλητισμό ως γέφυρα επικοινωνίας. Είναι ευχής έργον το γεγονός ότι η Εκκλησία, επίσημα προσεγγίζει σοβαρά το θέμα του αθλητισμού συγκροτώντας την Ειδική Συνοδική Επιτροπή Αθλητισμού που αποσκοπεί στην ποιμαντική των αθλητών και τη διερεύνηση των στόχων του αθλητισμού. Πρόκειται για μια ιδιαίτερη ποιμαντική προσέγγιση των νέων που πραγματοποιείται μέσα από την επικοινωνία με τους υπευθύνους αθλητικούς φορείς και των ίδιων των παιδιών που συμμετέχουν στα αθλήματα. Η Εκκλησία επιχειρεί να ευαισθητοποιήσει τον κλήρο σε όλο αυτό το ποιμαντικό εγχείρημα της, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της μέσω της άσκησης του σώματος. Η πνευματική ανάπτυξη των νέων, η επαφή με τις αξίες του χριστιανισμού μέσω του ευ αγωνίζεσθαι, συγκροτεί την προσωπικότητα τους και συμβάλει στην απόκτηση των απαραίτητων αξιών της ζωής.

Η ποιμαντική δράση της Εκκλησίας σχετικά με τον αθλητισμό έχει ως βάση τις σκέψεις του αγίου Νεκταρίου «... Ἡ ἐκγύμναση τοῦ σώματος καί ἡ ἀγωγή τῆς ψυχῆς, εἶναι συμφυῇ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται στον ἄνθρωπο ἀπό την ἴδια τή φύση του, ἀλλά και τόν προορισμό του. Διότι ὅταν το σῶμα εἶναι εὐρωστο, ὑπηρετεῖ τήν ψυχή πρόθυμα και ἀκούραστα, ἐνῶ ὅταν ἡ ψυχή ἔχει ἀνεπτυγμένες τίς δικές της δυνάμεις, χειρίζεται το σῶμα μέ σωφροσύνη».

Τα κατηχητικά σχολεία με τα αθλητικά προγράμματα, οι εκκλησιαστικές κατασκηνώσεις με τις αθλητικές διοργανώσεις, οι κληρικοί που έχουν φοιτήσει στις σχολές ΤΕΦΑΑ και έχουν τις απαιτούμενες εξειδικευμένες γνώσεις για τον αθλητισμό, η πλούσια αναφορά των πατέρων για τα οφέλη της σωματικής άσκησης, η δημιουργία αθλητικών σωματείων υπό την αιγίδα της Εκκλησίας αποτελούν τα εχέγγυα της προσφοράς σημαντικών αξιών στους νέους δια του αθλητικού πνεύματος και πρακτικής.

Ο αθλητισμός αποτελεί σημαντική γέφυρα της Εκκλησίας με τους νέους ανθρώπους και για το λόγο αυτό προσεγγίζει τον χώρο αυτό με σοβαρότητα και ποιμαντική μέριμνα. Η στάση αυτή θα πρέπει να ερμηνευτεί πρακτικά με την

δημιουργία αθλητικών ομάδων, αθλητικών κέντρων, συνεργασία με αρμόδιους του αθλητικού χώρου, την ενημέρωση του κλήρου για τα οφέλη του αθλητισμού, τη διοργάνωση συνεδρίων που θα καλύπτει τον τομέα της ενημέρωσης αλλά παράλληλα θα αποτελέσει τον χώρο όπου θα ζυμώνονται οι νέες προτάσεις και τα μελλοντικά εγχειρήματα αξιοποίησης των αξιών του αθλητισμού.

Υποσημειώσεις – Παραπομπές:

[1]Benn T. -Dagkas S, – and Jawad, 2011, Embodied Faith: Islam, Religious Freedom and Educational Practices in Physical Education. Sport, Education and Society, 16Embodied Faith: Islam, Religious Freedom and Educational Practices in Physical Education. Sport, Education and Society, 16, (2011). P. 17-34.

[2] White J., «The Enduring Problem of Dualism: Christianity and Sports. Implicit Religion», 15(2012), 225-241.

[3]Mazurkiewicz M.,«Some Observations about Ritual in Sport. Studies in Physical Culture & Tourism», 19(2012), 317-327

[4]Garratt D., «Sporting citizenship’: the rebirth of religion? .Pedagogy , Culture & Society», 18(2), 123 – 143.

[5]Sandiford K. R., «Cricket and the Barbadian Society»,Canadian Journal of History, 21(1986), p. 353.

[6]ΔιαμαντίδηN., Εκκλησία κοινωνία προσώπων,χ,ε, Αθήνα 2000.

[7]FlorofskyG., Το σώμα του ζώντος Χριστού, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1999.

[8]Τιμ. Α΄, 1, 4, 7-8.

[9]Τιμ. Β΄, 2 – 5.

[10]Α΄Κορ, 9, 24-25

[11]Τιμ. Α΄, 6:12

[12]Φιλιπ.,1:27

[13]Εβρ.12, 1,

[14]Β΄ Κορ, 6, 21.

[15]Α΄ Κορ., 9, 24 – 27.

[16]Χαραχούσου – ΚαμπίτσηΥ., ΤσουμέρκαΕ., Καμπίτσης, Χ., & Μαυρομάτης, Γ. (1994). Οι απόψεις των Ελλήνων Ορθοδόξων κληρικών για τα σπορ, για τους ρόλους της Ελληνίδας σήμερα και για την ενασχόλησή της με τα σπορ. Άθληση και Κοινωνία, 9(1994), σ 43.

Πηγή: pemptousia.gr